

Posmrtný život Klementa Gottwalda připomíná téměř hororový příběh

CHUDÁ, Nad'a a DAFKOVÁ, Iva. Posmrtný život Klementa Gottwalda připomíná téměř hororový příběh. In: Olomoucký den. 2003, roč. 14, č. 81, s. 6-7

Hrůzné zážitky českých lékařů, kteří v přísném utajení a pod tvrdým dohledem balzamovali tělo dělnického prezidenta.

Začíná to jako v pohádce: Celé město bylo potaženo černým sukem.... Ale pohádka to není. Všechna města na východ od železné opony tenkrát potáhli černým flórem. Byl březen 1953, ošklivý, mrazivý. Z rozhlasu zněli klasikové, paradoxně hudba největších humanistů - Čajkovského, Beethovena, Dvořáka. Divadla ani kuna nehrála, život ustrnul. Tragická kulisa. V rozmezí deseti dnů opustili svět dva takzvaní vůdcové lidu. Obr a trpaslík - Stalin a Gottwald. O tom druhém bude nyní řeč. Odtud se odvíjí předivo příběhu tak neskutečného, že se zdá, jako by byl vymyšlený....

Hrobka v Petschokově vile ukrývá tělo prezidenta

Je rok 1953. Do příběhu hypoteticky vstupuje pět mladých lékařů. Říkejme jim X., Y., Z., A., B. Dosud nic o svém nadcházejícím osudu netuší - dozvědí se to až v roce 1956. Nikdo z nich neví, že v pražské bubenečské vile pana Petschka (známé z filmů pro pamětníky) spočívá mrtvé tělo prvního dělnického prezidenta Československé republiky. Nebyl zpopelněn, nebyl pohřben, je zde stále s námi. Tým lékařů ze Sovětského svazu tady pracuje na tom, aby nám Gottwald zůstal zachován navěky. Podobní Egyptanu Sinuhetovi zbavují korpus měkkých částí a vyztužují obal. Takřka tříletý pobyt dlouholetého vůdce pracujícího lidu v Petschokově vile stojí hrůzu peněz.

Expertí mají své služebníky, pokojské, panské kočí i kuchaře...

Náklady jsou pro zemi neúnosné. Někdo přijde s nápadem suplovat dosavadní péči týmem mladých domácích lékařů, kteří by po zaučení převzali zodpovědnost. S předstihem se buduje chrám posledního spočinutí na pražském Vítkově a s taktem hrocha v konvalinkách volí památný vrch v průčelí s majestátním jednookým husitou na obrovitém koni. Tady, v mramorové stavbě za zády sochy, vzniká mauzoleum.

Vandry do velké země provázel strach o život

Staví se laboratoř, svým způsobem dodnes jedinečná (dodnes nevyužitá). Pracuje to jemná mechanika, hydraulika se všemi atributy přesnosti a hygieny. Nad vším bdí ve dne v noci tajné síly.

Ve speciální vaně a speciálním roztoku u Petschků stále leží bývalý první občan státu. Ve městě se zatím čile káduje: V úvahu přicházejí jen mladí pod třicet, s bezúhonnou třídní minulostí a původem, s členstvím, ale kupodivu i s vynikajícími výsledky v práci. Jak je získají?

Jeden z nich, řekněme mu třeba doktor X., dnes říká: "Jednou ráno promne přijeli dva pánové v civilu a vyzvali mě, abych jel s nimi. Cesta skončila u ministerstva vnitra. Řekli, že mě čeká velice zodpovědný vládní úkol." Doktor Z., je získán a zavázán mlčením svým kolegou G. Jako fyziolog pracuje na problematice kůže, ale tajemství nabídky ho láká- a tak přijímá.

Když je jich pět, jezdí na stáže, na vyučenou do velkého města velké země. Jak sami říkají, na vandr. Seznamují se s procesem i skrytým nebezpečím balzamování: tajemné roztoky i praktiky sice dodává velká země, ale co může být za případný neúspěch nebo dokonce krach? Je až příliš dobře známo, že akademik, řekněme S., skončil někde ve východních dálavách v lágru, protože se mu nepodařilo spolehlivě apretovat levou tvář vůbec prvního balzamovaného vůdce dvacátého století - velkého Lenina.

Absurdní pohřebiště fronty nikdy nezažilo

Mezitím nejlepší sklářské firmy malé země vyrábějí obrovské skleněné rakve, v nichž má bývalý československý státník plout, další továrny dodávají exkluzivní vybavení pro laboratoře na památném vrchu Vítkově.

Vlastní okázalé absurdní pohřebiště má své patra: jedno přístupné veřejnosti (fronty zde nikdy nebyly) a druhé, vlastní pracovnu. Vše je spojeno s pohyblivým pístem, který ve dne vynáší statui na povrch k obdivu davu, v noci ji spouští dolů, kde je zvlhčována a omývána, aby vydržela do dne druhého. Pětice X., Y., Z., A., B. sysifovsky snem i nocí střídavě dochází do síně posledního spočinutí. Každý má svou pečeť, kterou musí (kromě zápisu v kontrolní knize) signovat své dílo.

V hrůzném sarkofágu žijí jako v krunýři na první pohled veselí úspěšní vědečtí pracovníci a lékaři. Ale na paty a do zad jim dýchá strach, všudy přítomné tajné síly jim nedopřejí klidu. Ještě po letech, kdy už vše skončilo, o nich věděli vše - nejen o nich, ale i o jejich ženách, dětech, milenkách, pohybu.....

Anabáze, která trvá šest let, hluboce postihuje psychiku balzamovačů. Trápí se tím, co všechno mohli za tu dobu udělat ve své vlastní profesi. "pracují s postupným despektem k nenáviděné povinnosti, upadají do hysterie, když přijíždí na návštěvu ministr a žoviálně klade vtípnou otázku: " Pečujete? Pečujete?"

Kosmetika za miliony zmizela v žáru pece

Nikdo z těch pěti dobře nespí a dlouho dobře spát nebude. Hlava státu , třetí dělnický prezident, se dá veřejně slyšet , že tělo je špatně balzamováno, že hnije, že se celá záležitost stejně musí ukončit. (Pravda je, jak je už v této zemi zvykem, jen poloviční: Korpus mohl vydržet třeba sto let. Byla to jen záminka a signál ke konečné likvidaci pěstěné relikvie).

Léta znám lékaře, který u toho byl - proto o tom mohu vyprávět...
Rok 1962 uzavřel tuto kapitolu historie. Kosmetika za miliony náhle zmizela v tichosti v žáru kremační pece. Vykonavatelem byl Antonín Novotný, státník, který skončil v jedné bláznivé americké anketě jako druhý nejkrásnější muž na světě (po Johnu Fitzgeraldu Kennedym).

Olomoucký den – Naďa Chudá a Iva Daňková